

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu
Inżynieria Materiałowa
 Studia II stopnia
 Specjalność: Inżynieria Kompozytów

Przedmiot:	<i>Statystyczne Sterowanie Procesami</i>
Rodzaj przedmiotu:	<i>Obowiązkowy</i>
Kod przedmiotu:	IM 2 N 0 3 27-0_1
Rok:	II
Semestr:	3
Forma studiów:	<i>Studia niestacjonarne</i>
Rodzaj zajęć i liczba godzin w semestrze:	27
Wykład	9
Ćwiczenia	9
Laboratorium	9
Projekt	-
Liczba punktów ECTS:	3
Sposób zaliczenia:	<i>Zaliczenie</i>
Język wykładowy:	<i>Język polski</i>

Cel przedmiotu	
C1	Zdobycie wiedzy z zakresu metod planowania i analizy wyników doświadczeń w kontekście doskonalenia jakości procesów technologicznych
C2	Wykształcenie umiejętności planowania, analizy i opracowywania wyników prac badawczych

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
1	W zakresie wiedzy: student wykazuje znajomość zagadnień i metod obliczeniowych z zakresu algebry liniowej (rachunek macierzy), analizy matematycznej, rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej.
2	W zakresie kompetencji: student potrafi pracować w grupie oraz samodzielnie opracowywać informacje na wskazany temat.

Efekty kształcenia	
	W zakresie wiedzy:
EK 1	Zna metodykę prowadzenia prac doświadczalnych; rozumie podstawowe pojęcia związane z teorią eksperymentu technologicznego;
EK 2	Posiada wiedzę teoretyczną z metod statystycznych wykorzystywanych do opracowania wyników badań doświadczalnych
EK 3	Ma wiedzę w zakresie formułowania i rozwiązywania złożonych zagadnień inżynierii; zna kontekst stosowania planów i metod doświadczalnych wykorzystywanych w doskonaleniu procesów technologicznych/produktów
	W zakresie umiejętności:
EK 4	Potrafi zaprojektować, opracować oraz zinterpretować wyniki eksperymentu technologicznego
EK 5	Potrafi posługiwać się specjalistycznym oprogramowaniem wspomagającym prace analityczne i opracowanie wyników doświadczeń
	W zakresie kompetencji społecznych:

EK 6	Ma świadomość roli metod doświadczalnych w pozyskiwaniu wiedzy i tworzeniu innowacyjnych rozwiązań

Treści programowe przedmiotu	
Forma zajęć – wykłady	
	Treści programowe
W1	Zmienna losowa. Statystyki podstawowe. Wybrane rozkłady prawdopodobieństwa wykorzystywane w opracowaniu wyników badań doświadczalnych rozkład Dwumianowy, Normalny, Chi-kwadrat, F-Snedecora. Odniesienie rozkładów prawdopodobieństwa do modeli zdarzeń losowych. Szereg rozdzielczy - histogram.
W2	Populacja a próba doświadczalna. Szacowanie parametrów rozkładu na podstawie próby. Centralne twierdzenie graniczne. Przedział ufności wartości średniej i wariancji. Interpretacja przedziału ufności statystyk.
W3	Podstawy wnioskowania statystycznego - zagadnienie weryfikacji hipotez statystycznych. Weryfikacja hipotez statystycznych na przykładzie porównania wartości średniej z wartością referencyjną. Test wykorzystujący rozkład normalny. Dobór liczebności próby – krzywe operacyjne OC.
W4	Weryfikacja hipotez statystycznych na przykładzie eksperymentu porównawczego test t-Studenta dla prób niezależnych i powiązanych. Sposób realizacji doświadczenia. Warianty opracowania wyników doświadczenia.
W5	Model empiryczny i jego rola w doskonaleniu jakości procesów i kreowaniu innowacyjnych rozwiązań. Podstawowe pojęcia i zagadnienia teorii eksperymentu technologicznego: czynniki badane, wynikowe, parametry i zakłócenia; plan eksperymentu, układy doświadczalne. Rodzaje badanych zmiennych.
W6	Klasyfikacja programów badań doświadczalnych i ich zastosowań. Trzy fundamentalne założenia związane z realizacją doświadczenia: replikacja, randomizacja i blokowanie. Rola metod statystycznych w opracowaniu wyników doświadczeń.
W7	Klasyfikacja jednoczynnikowa. Analiza wariancji – model ustalony – założenia. Sposób realizacji, schemat opracowania i interpretacji wyników doświadczenia (tabela ANOVA).
W8	Klasyfikacja jednoczynnikowa c.d. - analiza reszt – weryfikacja poprawności założeń modelu wariancji. Dodatkowe testy statystyczne porównujące wyniki układów doświadczalnych w parach: test Fisher'a (LSD) i test Tukey'a.
W9	Klasyfikacja wieloczynnikowa – schemat opracowania wyniku doświadczenia. Interakcje czynnikowe. Związek analizy wariancji z modelowaniem doświadczalnym.
Forma zajęć – ćwiczenia	
	Treści programowe
C1	Statystyki podstawowe. Podstawowe rozkłady prawdopodobieństwa i ich zastosowanie w opracowaniu wyników doświadczeń.
C2	Centralne Twierdzenie Graniczne. Szacowanie wartości parametrów rozkładu. Przedziały ufności i ich interpretacja.
C3	Weryfikacja hipotez statystycznych. Badania porównawcze. Testy statystyczne oparte na rozkładzie normalnym i rozkładzie t-Studenta.
C4	Klasyfikacja jednoczynnikowa. Analiza wariancji. Weryfikacja poprawności

	konstrukcji modelu. Testy porównujące układy doświadczalne w parach. Klasyfikacja wieloczynnikowa.
Forma zajęć – laboratoria	
Treści programowe	
L1	Zagadnienie pomiaru. Oszacowanie parametrów rozkładu przykładowej populacji – doświadczenie technologiczne. Wpływ zakłóceń specjalnych i losowych na wynik próby. Konstrukcja histogramu.
L2	Testy statystyczne i ich rola w opisie i interpretacji wyników doświadczeń. Opracowanie wyników prostych gier losowych.
L3	Doświadczenie porównawcze: porównanie wartości średnich prób niezależnych i powiązanych. Dobór liczebności próby. Opracowanie i interpretacja wyników eksperymentu.
L4	Klasyfikacja jednoczynnikowa. Randomizacja i replikacja układów doświadczalnych. Dobór liczebności próby. Opracowanie statystyczne i interpretacja wyników doświadczenia.

Metody dydaktyczne	
1	Wykład z prezentacją multimedialną.
2	Ćwiczenia rachunkowe. Rozwiązywanie zadań i problemów wspomagane oprogramowaniem specjalistycznym (obliczenia statystyczne, analiza i prezentacja wyników obserwacji).
3	Laboratorium - opracowanie wyników badań doświadczeń.

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą, w tym:	27
Udział w wykładach, ćwiczeniach i laboratoriach	27
Praca własna studenta, w tym:	48
Przygotowanie się do ćwiczeń i laboratorium	28
Przygotowanie się do zaliczenia	20
Łączny czas pracy studenta	75
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu:	3
Liczba punktów ECTS w ramach zajęć o charakterze praktycznym	Ćwiczenia – 1 punkt ECTS Laboratorium – 1 punkt ECTS

Literatura podstawowa	
1	Z. Polański, „Planowanie doświadczeń w technice”, PWN, Warszawa 1984
2	W. Volk, „Statystyka stosowana dla inżynierów”, WNT, Warszawa 1973
3	D. Montgomery, „Design and Analysis of Experiments”, 6 th ed., John Wiley and Sons, New York 2005
Literatura uzupełniająca	
1	Ya-lun Chou „Statistical Analysis for Business and Economics”, Elsevier, London 1989
2	A. Stanis, "Przystępny kurs statystyki: z zastosowaniem STATISTICA PL na przykładach z medycyny" – Tom 1 oraz Tom 3, StatSoft, Kraków 2006

Macierz efektów kształcenia					
Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody dydaktyczne	Metody oceny
EK 1	IM2A_W12(++)	C1	W5, W6, L1÷L7, C1	1, 2, 3	O1, O2, O3
EK 2	IM2A_W01(++) IM2A_U17(++)	C1	W1÷W4 W7÷W9 C1÷C4	1, 2,	O1, O2
EK 3	IM2A_W17(++) IM2A_U16(++)	C1	W7÷W9 L1÷L4	1, 3	O1, O3
EK 4	IM2A_U09(++) IM2A_U14(+++) IM2A_U17(+++)	C2	L1÷L4 C1÷C4	2, 3	O2, O3
EK 5	IM2A_U07(++)	C2	C1÷C4	2	O2
EK 6	IM2A_K06(++)	C1	W5	1	O1

Metody i kryteria oceny		
Symbol metody oceny	Opis metody oceny	Próg zaliczeniowy
O1	<i>Zaliczenie wykładów</i>	65%
O2	<i>Zaliczenie ćwiczeń</i>	65%
O3	<i>Sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych</i>	100%

Autor programu:	dr Marcin Bogucki
Adres e-mail:	m.bogucki@pollub.pl
Jednostka organizacyjna:	Katedra Automatykacji Politechniki Lubelskiej